

Sygn. akt III RC 153/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 06 listopada 2017 r.

Sąd Rejonowy w Tczewie III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący SSR Dorota Klukowska

Protokolant Monika Błaszcz

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2017 r. w Tczewie

na rozprawie

sprawy z powództwa małoletnich D. L., B. L.

przeciwko R. L.

o podwyższenie alimentów

I. zasądza od pozwanego R. L. z tytułu alimentów na rzecz małoletnich B. L. kwotę 470 zł (czterysta siedemdziesiąt złotych) miesięcznie oraz na rzecz D. L. kwotę 470 zł (czterysta siedemdziesiąt złotych) miesięcznie tj. łącznie kwotę 940 zł (dziewięćset czterdzieści złotych) miesięcznie płatną do rąk przedstawicielki ustawowej małoletnich powodów K. W. z góry do 10-go dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w wypadku zwłoki w płatności, poczynając od dnia 15 kwietnia 2017 roku w miejsce alimentów ustalonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 11 lutego 2014 roku pod sygn. akt II C 220/13;

II. w pozostałej części powództwo oddala;

III. odstępuje od obciążania pozwanego R. L. kosztami sądowymi;

IV. znosi wzajemnie między stronami koszty procesu;

V. wyrokowi w punkcie I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt III RC 153/17

UZASADNIENIE

W imieniu małoletnich powodów D. L. i B. L. ich przedstawicielka ustawowa K. W., wniosła w dniu 15 kwietnia 2017r. pozew o podwyższenie alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 11 lutego 2014r. w sprawie sygn. akt IIC 220/13 od pozwanego R. L. z kwoty po 400 zł do kwoty po 700 zł miesięcznie na rzecz każdego z nich płatnych do rąk matki małoletnich K. W. z góry do 10-go dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w wypadku zwłoki w płatności, poczynając od dnia wniesienia pozwu. K. W. wniosła też o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu przedstawicielka ustawowa odnośnie swojej osoby podała, że jest w chwili obecnej bezrobotna bez prawa do zasiłku, nie zarejestrowana w PUP. Otrzymuje świadczenie rodzinne na dzieci w łącznej wysokości 1.730zł. Ani ona, ani powodowie nie posiadają majątku, z którego mogliby czerpać dochód. Argumentowała, iż w chwili obecnej nie ma żadnej możliwości podjęcia zatrudnienia co jest spowodowane koniecznością sprawowania opieki nad synem B., u którego zdiagnozowano (...). Dodała, że B. L. wymaga stałej opieki i ciągłych zajęć pozalekcyjnych

m.in. u psychologa, korepetycji, dodatkowych zajęć socjoterapeutycznych. Nadto D. L. choruje na tarczycę i jest diagnozowany pod kątem (...). K. W. wskazała, iż na opłaty związane z mieszkaniem przeznaczona 700zł miesięcznie; na ubranie, jedzenie i inne potrzeby małoletnich wydaje łącznie około 1.500-2.000zł w zależności od miesiąca (leki – 100zł, psychiatra – 150zł, korepetycje – 100zł, dojazdy do szkoły i zajęcia pozalekcyjne – 200zł, wyżywienie – 800zł, ubrania i środki higieny – ok. 300zł). Dodała, iż na jej utrzymaniu pozostaje również jej trzeci syn z innego związku. Przedstawicielka ustawowa podkreśliła, że od rozwodu pozwany widuje się z dziećmi sporadycznie, nie robi dla nich żadnych zakupów, ani nie daje prezentów.

Pozwany R. L. wnosił o oddalenie powództwa, o zasądzenie od strony powodowej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Wskazał, że nie została wykazana żadna zmiana stosunków uzasadniająca powództwo w oparciu o art. 138 kro. Podniósł, że z wykształcenia jest stolarzem budowlanym – obecnie nie pracuje, pozostaje w związku konkubenckim z M. M.. Konkubina pozwanego też nie pracuje, posiada trójkę dzieci z poprzedniego związku, otrzymuje alimenty po 400zł miesięcznie na każde z dzieci, zasiłek rodzinny w kwocie 720zł oraz świadczenie 500+. Świadczenia te stanowią jedyny dochód M. M., z pieniędzy tych utrzymuje ona obecnie też pozwanego. R. L. dodał, że posiada liczne zobowiązania finansowe, które przewyższają jego możliwości zarobkowe. W związku z tym, nawet obecna kwota alimentów przewyższa jego możliwości zarobkowe, niemniej jednak podejmuje wszelkie czynności, by spełniać nałożone na niego świadczenie (k. 31-34).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Małoletni powodowie D. L. ur. (...) i B. L. ur. (...) są dziećmi K. W. (poprzednio L.) i R. L.. Rodzice powodów rozwiedli się w dniu 11 lutego 2014r.

(dowód: odpis aktu urodzenia k. 14,15; odpis wyroku SO w sprawie II C 220/13 k. 12)

Sąd Okręgowy w Gdańsku wyrokiem z dnia 11 lutego 2014 r. w sprawie o sygn. akt II 220/13 miejsce pobytu małoletnich D. i B. L. ustalił przy matce, a kosztami utrzymania i wychowania małoletnich obciążył oboje rodziców w ten sposób, że udział pozwanego w utrzymaniu synów ustalił na kwotę po 400 zł miesięcznie, łącznie po 800 zł miesięcznie, i kwotę tą zasądził od pozwanego jako płatną z góry do dnia 10-tego każdego miesiąca, do rąk matki dzieci z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności każdej raty, w miejsce alimentów ustalonych przez Sąd Rejonowy w Malborku w sprawie III RC 19/11. Pozostałymi kosztami utrzymania i wychowania małoletnich dzieci stron obciążył matkę. Wyrok uprawomocnił się dnia 05 marca 2014r.

(dowód: z akt Sądu Okręgowego w Gdańsku sygn. akt IIC 220/13: wyrok k. 57 i zarządzenie k. 58)

Zarówno wówczas jak i w chwili obecnej małoletni powodowie mieszkają z matką w domu swej babci W. G., gdzie zajmują parter domu.

W 2013r. matka małoletnich ponosiła opłaty związane z utrzymaniem domu: za prąd 250zł, za wodę 150zł i za opał 250zł. Wówczas zamieszkiwał z nią także partner i syn R. W. ur. (...)

W chwili poprzednio ustalanych alimentów K. W. (wówczas L.) miała 29 lat, wykształcenie średnie (technik handlowiec), w okresie od 01.12.2012r. pobierała zasiłek chorobowy (była wtedy w ciąży z najmłodszym synem) w kwocie ok. 1350zł netto. Po urodzeniu syna R. – od 10.06.2013r. - pobierała zasiłek dla bezrobotnych, jej partner pracował z najniższym wynagrodzeniem krajowym.

Pozwany R. L. w chwili poprzednio ustalanych alimentów miał 44 lata, wykształcenie zawodowe (stolarz), zamieszkiwał wówczas i obecnie w mieszkaniu należącym do niego i byłej żony K. W.. W 2012r. pracodawca rozwiązał z nim umowę o pracę zawartą 02.07.2001r. za wypowiedzeniem dokonany przez pracodawcę z przyczyn nie dotyczących pracownika – zmiany organizacyjne w produkcji zwierzęcej w Gospodarstwie (...). Od dnia 30.08.2012r. był zarejestrowany jako bezrobotny z prawem do zasiłku dla bezrobotnych, od dnia 07.09.2012r. pobierał zasiłek

w kwocie 748,40zł brutto tj. 651,04zł netto. Z kwoty tej potrącano 390,62zł na alimenty. Pozwany zasiłek pobierał do października 2013r., a w czasie orzekania rozwodu nadal był zarejestrowany jako osoba bezrobotna, poszukiwał wówczas stałego zatrudnienia i utrzymywał się z prac dorywczych. W utrzymaniu pomagała mu zamieszkująca z nim partnerka, pobierająca świadczenia i alimenty na swoje dzieci.

(dowód: zestawienie k. 9 akt sprawy II C 220/13; pismo z dnia 17.04.2012r. - rozwiązanie umowy k. 23 akt sprawy II C 220/13; zaświadczenie k. 33 i 34 akt sprawy II C 220/13; odpis aktu urodzenia k. 41 akt sprawy II C 220/13; odpis wyroku k. 42 akt sprawy II C 220/13; zeznania przedstawicielki ustawowej k. 52 od godz. 00.04.43 do godz. 00.09.53 sprawy II C 220/13; zeznania pozwanego k. 52 od godz. 00.09.53 do godz. 00.13.01 sprawy II C 220/13)

W czasie poprzedniej sprawy o alimenty małoletni B. L. miał 9 lat, był uczniem II klasy SP, był objęty stałą opieką lekarza psychiatry dziecięcego z uwagi na zaburzenia zachowania i diagnozowany w kierunku (...). D. L. miał 6 lat, był wówczas w domu pod opieką matki, był leczony w poradni alergologicznej. Pozwany utrzymywał stałe kontakty z B., D. nie chciał jeździć do ojca.

Koszt utrzymania małoletniego B. L. wynosił wtedy ok. 880zł miesięcznie. Na wyżywienie dla niego przedstawicielka ustawowa wydawała 300zł, na odzież i obuwie 100zł, na leczenie (koszt dojazdu do lekarza psychiatry i zakup leków) ok. 100zł, koszt nauki (wyprawka, składki szkolne, ubezpieczenie, ksero) to 70zł, środki czystości 40zł, rozrywka 40zł, zabawki 30zł i udział w kosztach utrzymaniu domu (opał, energia elektryczna, woda, butla gazowa) ok. 200zł.

Koszt utrzymania małoletniego D. L. wynosił wtedy 780zł miesięcznie. Na wyżywienie dla niego przedstawicielka ustawowa wydawała 300zł, na odzież i obuwie 100zł, na leczenie 70zł (często chorował na infekcje górnych dróg oddechowych), środki czystości 40zł, rozrywka 40zł, zabawki 30zł i udział w kosztach utrzymaniu domu (opał, energia elektryczna, woda, butla gazowa) ok. 200zł.

(dowód: wywiad środowiskowy k. 28-29 akt sprawy II C 220/13; zeznania przedstawicielki ustawowej k. 52 od godz. 00.04.43 do godz. 00.09.53 sprawy II C 220/13; zeznania pozwanego k. 52 od godz. 00.09.53 do godz. 00.13.01 sprawy II C 220/13)

W lutym 2014r. najniższe wynagrodzenie krajowe wynosiło 1.680zł brutto, tj. 1.237zł netto. W roku 2017 płaca minimalna wynosi 2.000zł brutto, tj. 1.459,48zł netto.

(okoliczność bezsporna)

Aktualnie matka małoletnich ponosi opłaty związane z utrzymaniem domu w kwocie 700zł miesięcznie i płaci: za prąd 200zł, za wodę 100zł, za gaz 55zł, wywóz śmieci 65zł, cyfrowy P. 30zł i za opał 250zł. Zamieszkuje z mężem i 3 synami.

(dowód: oświadczenie k. 11; zeznania przedstawicielki ustawowej k. 37v-38 od godz. 00.05.24 do godz. 00.28.00; zeznania świadka W. G. k. 49-49v od godz. 00.24.44 do godz. 00.43.15)

Dnia 19 stycznia 2017r. Poradnia P. P. w M. wydała opinię odnośnie B. L., gdzie stwierdzono m.in., że u małoletniego występuje zespół nadpobudliwości psychoruchowej ((...) typ mieszany: zaburzenia koncentracji uwagi, nadruchliwość, impulsywność) oraz zaburzenia zachowania i dysleksja rozwojowa pod postacią dysgrafii. Uznano B. za ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych, co uzasadnia potrzebę dostosowania wymagań edukacyjnych do jego indywidualnych możliwości i potrzeb oraz potrzebę objęcia go pomocą psychologiczną – pedagogiczną. B. L. jest pod opieką lekarza psychiatry O. M., która w dniu 22 grudnia 2016r. rozpoznała u niego zaburzenia hiperkinetyczne z deficytem uwagi ((...)), zaburzenia zachowania, uznała, że konieczna jest terapia pedagogiczna, opieka psychologa i socjoterapia.

Aktualnie B. L. ma 12 lat, jest uczniem V klasy. W skład miesięcznych kosztów jego utrzymania wchodzi: wyżywienie – około 500zł, odzież i obuwie około 150zł, wizyta u lekarza psychiatry 120zł, paliwo na dojazd do lekarza psychiatry do T. i cotygodniowe zajęcia socjoterapii w M. 150zł, leki około 100zł, środki czystości i chemia gospodarcza około 150zł, wycieczki i wyjścia szkolne 60zł, wyprawka szkolna 35zł (400zł na rok), obiady w szkole 38zł, ubezpieczenie

3zł, komitet 4zł, kieszonkowe 24zł, udział w opłatach mieszkaniowych 140zł. B. L. ma kłopoty z językiem angielskim (z powodu tego przedmiotu powtarzał IV klasę) i uczęszcza na korepetycje – 2 godziny tygodniowo, jedna godzina kosztuje 30zł.

Aktualnie łączny miesięczny koszt utrzymania małoletniego powoda B. L. wynosi około 1.700zł.

Aktualnie D. L. ma 9 lat, jest uczniem III klasy. W skład miesięcznych kosztów jego utrzymania wchodzi: - wyżywienie – około 500zł, odzież i obuwie około 150zł, leki około 25zł, środki czystości i chemia gospodarcza – około 150zł, wycieczki szkolne 30zł, wyprawka szkolna 35zł (400zł na rok), obiady w szkole 38zł, ubezpieczenie 3zł, komitet 4zł, kieszonkowe 24zł (6zł tygodniowo), udział w opłatach mieszkaniowych 140zł.

Aktualnie łączny miesięczny koszt utrzymania małoletniego powoda D. L. wynosi około 1.100zł.

Matce brakuje środków na zapewnienie synom rozrywki np. w postaci wyjścia do kina.

(dowód: opinia (...) k. 7-10; zaświadczenie lekarskie k. 13; zeznania przedstawicielki ustawowej k. 37v-38 od godz. 00.05.24 do godz. 00.28.00 i k. 50 od godz. 00.46.14 do godz. 00.50.00; zeznania pozwanego k. 38-38v od godz. 00.28.06 do godz. 00.46.20 i k. 50-50v od godz. 00.50.30 do godz. 01.10.13; zeznania świadka W. G. k. 49-49v od godz. 00.24.44 do godz. 00.43.15)

K. W. ma 33 lata, obecnie nie pracuje. Pracowała do października 2016r. Wówczas nasiliły się problemy wychowawcze z B., który powtarzał IV klasę i zrezygnowała z pracy, by mieć więcej czasu dla synów. Przedstawicielka ustawowa nie ma orzeczenia o niezdolności do pracy, nie ma też zaświadczenia, że z uwagi na stan zdrowia dzieci nie może podjąć pracy. Pracuje dorywczo, z czego osiąga około 500zł miesięcznie. Na swoje wyżywienie wydaje 350zł, na środki czystości 150zł, na odzież i obuwie około 75zł. Jej mąż pracuje, zarabia 2.500-3.000zł netto miesięcznie, przy czym płaci alimenty na 2 dzieci w kwocie 1.100zł miesięcznie.

Pozwany nie płaci alimentów (od 3,5 roku wypłaca je fundusz alimentacyjny). R. L. nie utrzymuje stałych ani regularnych kontaktów z powodami, nie robi im prezentów, w tym roku przekazał B. 40zł, D. 10zł. Synowie byli u niego ostatnio podczas wakacji na weekend.

(dowód: zeznania przedstawicielki ustawowej k. 37v-38 od godz. 00.05.24 do godz. 00.28.00 i k. 50 od godz. 00.46.14 do godz. 00.50.00; zeznania pozwanego k. 38-38v od godz. 00.28.06 do godz. 00.46.20; zeznania świadka W. G. k. 49-49v od godz. 00.24.44 do godz. 00.43.15)

Pozwany R. L. ma 49 lat, z zawodu jest stolarzem. Nie ma zaświadczenia o niezdolności do pracy ani grupy inwalidzkiej, nie ma przeciwwskazań zdrowotnych do pracy. Jego możliwości zarobkowe nie uległy zmianie od czasu rozvodu. Obecnie utrzymuje się z prac dorywczych, zajmuje się szpachlowaniem, malowaniem, remontowaniem mieszkań, zarabia miesięcznie około 500-700zł, we wrześniu 2017r. przekazał konkubinie 700zł, w październiku 650zł.

Pozwany nie ma nikogo na utrzymaniu poza powodami. Zamieszkuje z konkubiną M. M. i jej 3 synami. Koszt utrzymania mieszkania wynosi około 700zł miesięcznie. Ma zaległości w opłatach czynszowych na kwotę 2.500-3.000zł. Spłaca też zaciągnięte pożyczki - w miarę swych możliwości. Mieszkanie należy do niego i matki powodów, jest obciążone hipoteką, 3 lata temu było wystawione na licytację, ale nikt go nie kupił. M. M. za prace interwencyjne otrzymuje 80zł miesięcznie.

(dowód: zeznania świadka M. M. k. 48-49 od godz. 00.03.52 do godz. 00.24.12; zeznania pozwanego k. 38-38v od godz. 00.28.06 do godz. 00.46.20 i k. 50-50v od godz. 00.50.30 do godz. 01.10.13)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo w części zasługiwało na uwzględnienie.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił na podstawie zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego w postaci dokumentów dołączonych do akt niniejszej sprawy przez strony oraz znajdujących się w aktach sprawy o sygnaturze IIC 220/13 Sądu Okręgowego w Gdańsku, z których przeprowadzono dowód, a przede wszystkim na podstawie przesłuchania przedstawicielki ustawowej K. W., pozwanego R. L. i świadków: W. G. i M. M..

I tak, ustalając wysokości kosztów utrzymania małoletnich powodów Sąd oparł się na przesłuchaniu przedstawicielki ustawowej i pozwanego, który wprost stwierdził, że zgadza się z wydatkami, które wskazała matka dzieci (k. 50v, godz. 01.00.23-00.10.13). Zdaniem Sądu, biorąc pod uwagę doświadczenie życiowe, podawane przez matkę powodów koszty ich utrzymania, uwzględniające wydatki na wyżywienie, odzież i obuwie, wizyty B. u lekarza psychiatry, paliwo na dojazd do lekarza psychiatry do T. i cotygodniowe zajęcia socjoterapii B. w M., leki, środki czystości i chemię gospodarczą i wydatki szkolne – w tym wycieczki i wyjścia szkolne, wyprawkę szkolną, obiady w szkole, ubezpieczenie, komitet, kieszonkowe, czy też udział w opłatach mieszkaniowych i koszt korepetycji B., mieszczą się w życiowo uzasadnionych normach oraz uwzględniają wiek i potrzeby każdego z małoletnich powodów. Większe potrzeby związane z koniecznością zapewnienia B. L. wizyt u lekarza psychiatry, dojazdów na zajęcia socjoterapii znajdują potwierdzenie w załączonych dokumentach (opinii (...) i zaświadczeniu lekarskim), natomiast konieczność korzystania przez małoletniego z korepetycji z języka angielskiego wynika także z faktu, że chłopiec powtarzał IV klasę z uwagi właśnie na ocenę niedostateczną z tego przedmiotu. Potrzeby B. znalazły ostatecznie także zrozumienie i akceptację pozwanego, który przyznał, że zgadza się na wydatki na leki, psychiatrę i korepetycje, wskazał też, że gdyby synowie byli pod jego opieką to on zapewni im wizyty u psychiatry, leki i korepetycje (k. 50v, godz. 01.00.23-00.10.13).

Sąd dał wiarę zeznaniom przedstawicielki ustawowej K. W. i pozwanego R. L. także co do ich aktualnej sytuacji rodzinnej, mieszkaniowej, wysokości uzyskiwanych przez nich dochodów i kosztów związanych z utrzymaniem mieszkań oraz aktualnej sytuacji majątkowej. Okoliczności te nie były kwestionowane przez strony, a znajdują potwierdzenie w zeznaniach świadków. Zarówno W. G., jak i M. M. szczerze, zdaniem Sądu, przedstawiły, jak wygląda aktualna sytuacja pozwanego i przedstawicielki ustawowej opierając się na swej wiedzy, potwierdziły koszt utrzymania zajmowanych przez nich mieszkań.

Poza tym – jak to już nadmieniono – Sąd stan faktyczny sprawy ustalił na podstawie dokumentów. Sąd dał wiarę dokumentom zgromadzonym w aktach niniejszej sprawy oraz ujawnionym na rozprawie z akt sprawy Sądu Okręgowego w Gdańsku o sygnaturze IIC 220/13, albowiem ich autentyczność i rzetelność zawartych w nich informacji nie budziła wątpliwości. Dokumenty te nie były też kwestionowane przez strony. Dokumenty te zostały zgromadzone w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami prawnymi, a także mają charakter kompletny.

Reasumując dotychczasowe ustalenie i rozważania wskazać w tym miejscu należy, iż w niniejszej sprawie poza faktycznym sporem stron pozostawało to, iż małoletni powodowie nie posiadają majątku, z którego mogliby się samodzielnie choćby w części utrzymać oraz – co należy szczególnie uwypuklić – to, że faktyczne koszty ich utrzymania wzrosły od sprawy rozwodowej, a w istocie sporne między pozwanym a matką małoletnich pozostawało jedynie to, czy aktualna sytuacja finansowa i możliwości zarobkowe pozwanego pozwalają mu na uiszczanie alimentów w wyższej niż ustalona ponad trzy i pół roku temu kwocie – po 400zł na rzecz każdego z małoletnich powodów.

Mając to na względzie wskazać tu trzeba, że materialno-prawną podstawą powództwa o podwyższenie alimentów jest art. 138 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, zgodnie z którym w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Z przepisu tego wynika, że uprawniony może domagać się zmiany wysokości alimentów wyłącznie wówczas, gdy nastąpiła zmiana stosunków, czy to w sferze usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, czy też w zakresie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego. To bowiem od tych dwóch zasadniczych przesłanek na mocy art. 135 § 1 wskazanego kodeksu uzależniony jest zakres obowiązku alimentacyjnego, przy czym – jak się w literaturze i orzecznictwie powszechnie podnosi – ingerencja w wysokość alimentów uzasadnia jedynie taka zmiana okoliczności, która ma charakter trwały i dotyczy okoliczności istotnych.

W związku z powyższym, oceniając tu zasadność powództwa małoletniego B. L. i małoletniego D. L., Sąd miał przede wszystkim na uwadze rozmiar uzasadnionych potrzeb każdego z powodów, jak i sytuację majątkową pozwanego R. L. oraz także matki małoletnich, a w szczególności zmiany tychże okoliczności na przestrzeni ostatnich ponad trzech lat, tj. od czasu ustalenia poprzednich alimentów przez Sąd Okręgowy w Gdańsku w kwocie po 400zł miesięcznie od ojca rzecz każdego z synów.

Zmiana bowiem takiego orzeczenia dopuszczalna jest tylko w razie zmiany stosunków powstałych po jego wydaniu, a jej ustalenie następuje poprzez porównanie stosunków obecnych z warunkami i okolicznościami uprzednio istniejącymi. Można więc powiedzieć, że postępowanie dowodowe w sprawie o podwyższenie alimentów ma charakter porównawczy tego co było podstawą ustalenia alimentów w sprawie poprzedniej, z tym co zaistniało w sprawie wytoczonej na podstawie art. 138 kro. Przedmiotem postępowania dowodowego jest zatem zmiana okoliczności (stosunków) zarówno po stronie uprawnionego, jak i zobowiązanego.

Przez zmianę stosunków, o której mowa w art. 138 kro, rozumieć należy wszelkie zmiany w statusie ekonomicznym stron powodujące zmianę (zwiększenie, ale i zmniejszenie) zakresu usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub też zmianę (zwiększenie, ale i zmniejszenie) zakresu możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego. Zmiana stosunków może więc doprowadzić zarówno do zmiany wysokości (podwyższenia lub obniżenia) obowiązku alimentacyjnego, jak i do jego wygaśnięcia.

Usprawiedliwione potrzeby dziecka uprawnionego do alimentów definiuje się jako potrzeby, których zaspokojenie zapewni mu odpowiedni do wieku, stanu zdrowia i uzdolnień prawidłowy rozwój fizyczny i duchowy. Rodzice w zależności od swoich możliwości zobowiązani są zapewnić dziecku środki do zaspokojenia jego potrzeb fizycznych i duchowych (wyżywienie, mieszkanie, odzież, środki higieny osobistej, leczenie w razie choroby), a także środki wychowania, kształcenia, dostarczania rozrywek i wypoczynku. Przy ocenie, która z potrzeb powinna być uznana za usprawiedliwioną należy brać z jednej strony możliwości finansowe rodziców, z drugiej zaś zakres i rodzaj potrzeb.

Jednocześnie należy mieć na uwadze, iż rozstrzygając o żądaniu zmiany wysokości ustalonych wcześniej alimentów Sąd musi się zawsze kierować przepisami regulującymi ogólne przesłanki ustalania wysokości świadczeń alimentacyjnych, a przede wszystkim przepisem art. 133 § 1 kro, zgodnie z którym do świadczeń alimentacyjnych wobec dzieci zobowiązani są oboje rodzice, niezależnie od tego, czy żyją razem z dzieckiem czy też oddzielnie oraz przepisem art. 135 § 1 kro, który wskazuje, że zakres tego obowiązku wyznaczany jest z jednej strony poziomem usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego do alimentacji, a z drugiej zaś zarobkowymi i majątkowymi możliwościami osoby zobowiązanej. Oba te czynniki Sąd bierze każdorazowo pod uwagę według stanu istniejącego w chwili orzekania.

W tym miejscu należy jeszcze podkreślić i wyjaśnić, iż zgodnie z przytoczonymi powyżej przepisami prawa oboje rodzice są zobowiązani do alimentacji względem małoletniego dziecka, każdy stosownie do swoich możliwości zarobkowych i majątkowych, ale – zgodnie z art. 135 § 2 kro – wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, może polegać także, w całości lub w części, na osobistych staraniach o jego utrzymanie lub wychowanie.

Przenosząc powyższe wywody na realia niniejszej sprawy wskazać należy, iż w przedmiotowej sprawie Sąd rozważał przede wszystkim, czy w usprawiedliwionych potrzebach małoletnich powodów oraz w możliwościach zarobkowych i majątkowych pozwanego jak i matki małoletnich zaszły takie zmiany, które uzasadniałyby podwyższenie alimentów ustalonych od zobowiązanego ojca na rzecz uprawnionych synów, a jeżeli tak to w jakiej wysokości.

Mając zaś na względzie powyżej ustalone okoliczności faktyczne, w ocenie Sądu, w sprawie nastąpiły zmiany zarówno w zakresie usprawiedliwionych potrzeb małoletnich powodów (które wzrosły) jak i w zakresie możliwości finansowych pozwanego, które uzasadniały zwiększenie udziału ojca w zaspokajaniu materialnych potrzeb synów, tym bardziej, że faktycznie w inny sposób praktycznie nie uczestniczy on w wychowaniu i opiece nad małoletnimi.

I tak – zdaniem Sądu – koszty utrzymania małoletnich B. L. i D. L. wzrosły od ostatniej sprawy alimentacyjnej zakończonej ponad trzy i pół roku temu. Fakt taki jest uzasadniony nie tyle i nie tylko tym, że – co powszechnie wiadome – przez ten czas wzrosły nieco ceny podstawowych produktów i usług, a w szczególności ceny żywności, ale przede wszystkim tym, że – w świetle zasad logiki i doświadczenia życiowego – oczywistym jest, iż z wiekiem dziecka, jego dorastaniem zmieniają się i rosną jego potrzeby. Tutaj zaś D. L. w tym czasie przede wszystkim zaczął uczęszczać do szkoły, co wiąże się z koniecznością ponoszeniem przez rodziców dodatkowych wydatków w postaci wycieczek szkolnych, wyprawki szkolnej, obiadów w szkole, ubezpieczenia, komitetu czy kieszonkowego. Z kolei B. L. z uwagi na stwierdzone u niego (...) typu mieszanego (zaburzenia koncentracji uwagi, nadruchliwość, impulsywność) oraz zaburzenia zachowania i dysleksję rozwojową pod postacią dysgrafii, wymaga comiesięcznych wizyt u lekarza psychiatry, zażywania leków, udziału w socjoterapii, korepetycji z języka angielskiego tj. przedmiotu, który sprawia mu największe trudności i był powodem powtarzania klasy IV, co wiąże się także z wydatkami na wizyty lekarskie, dojazdy, leki i korepetycje.

Aktualnie łączny miesięczny koszt utrzymania B. L. wynosi około 1.700zł (wyżywienie – około 500zł, odzież i obuwie około 150zł, wizyta u lekarza psychiatry 120zł, paliwo na dojazd do lekarza psychiatry do T. i cotygodniowe zajęcia socjoterapii w M. 150zł, leki około 100zł, środki czystości i chemia gospodarcza około 150zł, wycieczki i wyjścia szkolne 60zł, wyprawka szkolna 35zł (400zł na rok), obiady w szkole 38zł, ubezpieczenie 3zł, komitet 4zł, kieszonkowe 24zł, udział w opłatach mieszkaniowych 140zł, korepetycje około 240zł), a poprzednio wynosił około 880zł (wyżywienie 300zł, odzież i obuwie 100zł, leczenie (koszt dojazdu do lekarza psychiatry i zakup leków) ok. 100zł, koszt nauki (wyprawka, składki szkolne, ubezpieczenie, ksero) 70zł, środki czystości 40zł, rozrywka 40zł, zabawki 30zł i udział w kosztach utrzymaniu domu (opał, energia elektryczna, woda, butla gazowa) ok. 200zł).

Aktualnie łączny miesięczny koszt utrzymania D. L. wynosi około 1.100zł (wyżywienie około 500zł, odzież i obuwie około 150zł, leki około 25zł, środki czystości i chemia gospodarcza – około 150zł, wycieczki szkolne 30zł, wyprawka szkolna 35zł (400zł na rok), obiady w szkole 38zł, ubezpieczenie 3zł, komitet 4zł, kieszonkowe 24zł (6zł tygodniowo), udział w opłatach mieszkaniowych 140zł), a poprzednio wynosił około 780zł (wyżywienie 300zł, na odzież i obuwie 100zł, na leczenie 70zł (często chorował na infekcje górnych dróg oddechowych), środki czystości 40zł, rozrywka 40zł, zabawki 30zł i udział w kosztach utrzymaniu domu (opał, energia elektryczna, woda, butla gazowa) ok. 200zł).

Wobec tych przytoczonych okoliczności nie budzi wątpliwości Sądu fakt, iż na pewno w niniejszej sprawie koszty utrzymania dzieci uprawnionych do alimentów w ciągu trzech i pół roku zwiększyły się w istotnym stopniu – i w związku z tym ta okoliczność legła u podstaw do zmiany wysokości alimentów należnych im od ojca.

Jednak to nie tylko to przekonało Sąd o częściowej zasadności wytoczonego powództwa. Także o konieczności zasądzenia od pozwanego na rzecz każdego z synów alimentów w wyższej kwocie niż dotychczas ustalona, która – co należy tu nadmienić – nie pokrywa nawet w 25% kosztów utrzymania B. L. i w 37% kosztów utrzymania D. L. zaakceptowanych przez samego ojca, przekonuje zwiększenie się możliwości zarobkowych R. L.. Pozwany podczas ostatniej sprawy o alimenty nie pracował, szukał zatrudnienia, przy czym jego możliwości zarobkowe zostały określone na pozwalające mu płacić alimenty w kwocie po 400 zł na każdego z synów, o taką kwotę wnioskował wówczas pozwany.

Sąd miał na względzie, że w tamtym czasie – w pierwszym kwartale 2014r. najniższe wynagrodzenie krajowe wynosiło 1.680zł brutto, tj. 1.237zł netto. W roku 2017 płaca minimalna wynosi 2.000zł brutto, tj. 1.459,48zł netto. Skoro zatem wtedy pozwany uznał, że 65% kwoty najniższego wynagrodzenia chce i jest w stanie przeznaczyć na utrzymanie swych dwóch małoletnich synów, to także obecnie winien to czynić.

Sąd przyjął, że pozwany nie pracuje legalnie od pięciu lat, przy czym ma doświadczenie przy pracach remontowych mieszkań, szpachlowaniu, malowaniu, nie ma przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia pracy, a więc jest w stanie, przy pełnym wykorzystaniu sił fizycznych i zdolności umysłowych, podjąć pracę i osiągać dochód co najmniej na poziomie minimalnego wynagrodzenia, które obecnie wynosi 2.000zł brutto, tj. 1.459,48zł netto i nadal 65% tej kwoty (tj. około 940zł) przeznaczać na utrzymanie swych dzieci. To zaś przekonuje, że zasadnym i sprawiedliwym jest podwyższenie alimentów płaconych przez ojca na rzecz małoletniego B. i na rzecz małoletniego D. o 70zł. Sąd miał na

uwadze, że i tak po podwyższeniu pokrywać one będą tylko około 28% usprawiedliwionych potrzeb B. L. i około 43% usprawiedliwionych potrzeb D. L., które – co tu należy jeszcze raz podkreślić – nie były zasadniczo kwestionowane przez samego pozwanego, jednak nie sposób przyjąć by możliwości płatnicze pozwanego pozwalały mu obecnie na płacenie alimentów w wyższej niż zasądzona obecnie kwocie.

Podnieść trzeba, że pozwany nie ma żadnych szczególnych kwalifikacji, które wskazywałyby, że pracodawca zaoferuje mu wyżej opłacane stanowiska pracy, stąd należało przyjąć, iż maksymalne możliwości zarobkowe pozwanego to kwota ok. 2000 zł brutto. Przy czym na przestrzeni 3,5 roku najniższe wynagrodzenie wzrosło o około 222zł netto, a 1/3 z tej kwoty to właśnie około 70zł i o taką kwotę Sąd podwyższył alimenty na rzecz każdego z dwóch powodów, pozostawiając 1/3 z tej kwoty pozwanemu, który również musi posiadać środki na zaspokojenie swych podstawowych potrzeb życiowych. Zważyć należy, że strona powodowa nie wykazała, by pozwany miał większe możliwości płatnicze, dodatkowe uprawnienia czy kwalifikacje, propozycje pracy, które pozwalałyby mu osiągać wyższe dochody.

Sąd ustalając możliwości płatniczego pozwanego nie uwzględnił faktu zadłużenia pozwanego z tytułu czynszu i pożyczek, bowiem wobec pierwszeństwa w zaspokojeniu małoletni powodowie dochodzący roszczeń alimentacyjnych nie mogą i nie powinni odczuwać negatywnych skutków zadłużeń pozwanego powstałych w wyniku jego wcześniejszych zaniechań nie znajdujących usprawiedliwienia. Jak wskazuje się bowiem w orzecznictwie płatniczych możliwości osoby zobowiązanej do alimentów nie można określać wyłącznie na podstawie kwoty aktualnie osiągniętych zarobków, lecz trzeba czynić to, uwzględniając możliwości zarobkowe dłużnika, czyli kwoty, jakie zarabiałby, gdyby owe możliwości wykorzystywał w pełni. Istotne jest bowiem, że przy ocenie, czy dana osoba może zostać obciążona obowiązkiem alimentacyjnym, bierze się pod uwagę nie tyle jej aktualną sytuację majątkową i zarobkową, lecz właśnie to, jakie ma ona w tej mierze możliwości (zobacz: orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 1959 r., III CR 212/58, OSN z 1960 r., nr 2, poz. 48). Są one determinowane wiekiem osoby zobowiązanej do alimentów, jej stanem zdrowia, przygotowaniem zawodowym, wykształceniem, a także możliwością zdobycia pracy w regionie, w którym mieszka, i wieloma innymi czynnikami. Innymi słowy, możliwości zarobkowe rodzica zobowiązanego do alimentacji na rzecz dziecka nie mogą być zawsze utożsamiane z faktycznie osiąganymi zarobkami i dochodami. W przypadkach uzasadnionych obejmują one także wysokość zarobków, które taki zobowiązany jest w stanie uzyskać, lecz nie osiąga ich z przyczyn nie zasługujących na usprawiedliwienie. Chodzi tu o przypadki, w których osoba zobowiązana nie wykonuje wyuczonego i dobrze wynagradzanego zawodu, pracuje w niepełnym wymiarze godzin bądź też pracuje tylko dorywczo (zobacz: uchwałę Pełnego Składu Izby Cywilnej i Administracyjnej Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987 r., III CZP 91/86, OSNP 1988, nr 4, poz. 42).

W okolicznościach niniejszej sprawy mamy – zdaniem Sądu – do czynienia z takim przypadkiem. Przede wszystkim trzeba mieć tu na uwadze fakt, iż R. L. decydując się na posiadanie dzieci musiał i zdawał sobie sprawę z tego, iż wiąże się to z koniecznością stałego lożenia na ich utrzymanie i winien dołożyć wszelkiej, najwyższej staranności, by na czas móc zaspokajać potrzeby swoich synów. Sąd miał na względzie, iż pozwany zeznał, że obecnie zarabia nie więcej niż 700zł miesięcznie, jednak nie wykazał przy tym, by brak po jego stronie pracy był okolicznością od niego niezależną, niezawinioną. Nie wykazał on w szczególności przed Sądem, iż pracy ten nie posiada z uwagi na swój stan zdrowia czy inne niezależne od niego okoliczności, a w szczególności, by dokładał wszelkiej staranności, by jakkolwiek pracę uzyskać. Nawet bowiem bardzo trudna sytuacja materialna rodziców nie zwalnia ich od obowiązku świadczenia na potrzeby dzieci.

Reasumując, powyższe zestawienia i okoliczności potwierdzają oraz przekonują, iż pozwany ma realne możliwości zarobkowe i płatnicze, by uiszczać alimenty na rzecz małoletniego B. L. w kwocie 470zł miesięcznie i na rzecz małoletniego D. L. w kwocie 470zł miesięcznie, która to kwota – jak to już wskazywano i podkreślano – pokrywa tylko mniejszą część obecnych nie wygórowanych – w ocenie Sądu – i zasadniczo nie kwestionowanych przez samego pozwanego kosztów utrzymania każdego z małoletnich synów.

W tym miejscu należy jeszcze wskazać, iż Sąd podwyższając alimenty należne synom od pozwanego o kwotę po 70zł miesięcznie miał też na uwadze, że możliwości zarobkowe matki małoletnich także wzrosły od czasu rozvodu, bowiem nie ma ona przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia pracy zarobkowej, nie przedstawiła też żadnego zaświadczenia

czy dokumentu wskazującego, że nie może podjąć pracy z uwagi na stan zdrowia swych dzieci, natomiast najmłodszy jej syn może przebywać w przedszkolu podczas, gdy ona będzie w pracy.

Sąd uwzględnił też okoliczność, że matka powodów bezsprzecznie swój obowiązek alimentacyjny wobec nich spełnia w istotnym zakresie - w przeciwieństwie do pozwanego - także poprzez swoje osobiste starania - codzienną opiekę i wychowanie małoletnich. W myśl bowiem wskazywanego już art. 135 § 2 krio, wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego. W takim zaś wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części materialnych kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego. Z poczynionych ustaleń wynika, iż R. L. faktycznie nie uczestniczy w większym stopniu w życiu synów i opiece nad nimi, nie jest zorientowany w ich sytuacji szkolnej i zdrowotnej. W związku z powyższym udział takiego rodzica (w tym przypadku pozwanego) w finansowaniu kosztów utrzymania dziecka powinien być zasadniczo wyższy, niż tego z rodziców, na którym dodatkowo spoczywa ciężar codziennej opieki i wychowania małoletniego (w tym przypadku matka małoletniej powódki), jednak możliwości majątkowe i zarobkowe R. L. nie pozwalają, by w chwili obecnej, zasądzić od niego alimenty w kwocie wyższej niż 470zł na rzecz każdego z małoletnich powodów.

Mając na względzie ogół powyższych rozważań i ustaleń orzeczono jak w punktach pierwszym i drugim wyroku - na mocy art. 135 § 1 i 2 krio w związku z art. 133 § 1 krio oraz art. 138 krio. Sąd podwyższył alimenty należne powodom od pozwanego z kwoty 400zł do kwoty 470zł miesięcznie z dniem wniesienia powództwa, albowiem obowiązek alimentacyjny powstaje z mocy prawa i pozwany winien liczyć się z obowiązkiem ich ponoszenia co najmniej z tym dniem. Powództwo oddalono zaś w pozostałym zakresie jako wygórowane z uwagi na obecne możliwości majątkowe i zarobkowe pozwanego.

Sąd w punkcie trzecim wyroku orzekł o kosztach sądowych. Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 102 kpc, biorąc pod uwagę aktualną sytuację materialną pozwanego R. L., który w chwili obecnej nie jest w stanie ponieść tych kosztów bez uszczerbku dla koniecznego swojego utrzymania i utrzymania swoich małoletnich dzieci.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 100 kpc, znosząc wzajemnie te koszty. W związku z zasądzeniem kwoty po 470zł alimentów na rzecz każdego z powodów, każda ze stron jest bowiem stroną wygrywającą i przegrywającą.

Ponadto, Sąd w ostatnim punkcie sentencji wyroku na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 kpc nadał wyrokowi w punkcie podwyższającym alimenty rygor natychmiastowej wykonalności.